

Előterjesztés

9,

Tárgy: Orosháza története — monográfia előkészítése

Tisztelt Képviselő- testület!

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 181/2011. (VI.24.) Kt. határozatában döntött arról, hogy az Önkormányzat a Nagy Gyula Területi Múzeummal (akkori nevén: Szántó Kovács János Területi Múzeum) megállapodást köt egy új, átfogó történelmi tanulmány az „Orosháza története” című monográfia létrehozására. A Múzeum a gondozásában megjelentetni kívánt monográfia teljes szakmai előkészítését, míg az Önkormányzat az ehhez szükséges forrás biztosítását vállalta.

Az önkormányzati fedezet (évi 1millió forint) 2011-2014 között a mindenkori éves költségvetésben intézményi finanszírozás keretében került biztosításra, mely összeg nem került teljes mértékben felhasználásra. A fel nem használt maradvány összeg az Intézménytől elvonásra, és az Önkormányzathoz visszavezetésre került.

A Területi Múzeumtól kapott tájékoztatás alapján (amely az előterjesztés mellékletét képezi) a megállapodásban vállalt feladatok csak részben valósultak meg. A Múzeum által vállalt kísérő előtanulmányok (Mozaik 1-13.) már megjelentek, a 14-15. kötet - jelenleg szerkesztés alatt – folyamatban van. A megállapodásban tervezett nagy monográfia nem készült el, és eredeti formájában történő megalkotása a Múzeum álláspontja szerint nem megvalósítható. Az alkotók ennek ellenére nem mondtak le a város átfogó történetét bemutató tanulmány elkészítéséről, és a korábban tervezett nagy egységet elemeire bontva, több önálló kötetben kívánják ezt létrehozni.

A monográfia munkálataival kapcsolatosan Rózsa Zoltán, a Nagy Gyula Területi Múzeum Igazgatója arról számol be, hogy 2016. januárjában már több leendő kötet előmunkálatai folynak, de bizonyossággal 2020-ig 4 kötet megjelenése várható, jelen tervek szerint évenként egy-egy.

Az Igazgató Úr megkeresésében kérte a Képviselő-testületet, járuljon hozzá, hogy az eredeti megállapodástól eltérően, a monográfia a tervezett szerkezeti egységbe foglalt mű helyett, elemeire bontva, több önálló kötetben kerülhessen megírásra és kiadásra, továbbá kérte a Képviselő-testület támogatását az alábbi tervezett költségek biztosításához.

A Mozaik előtanulmány-kötetek és a Monográfia első négy kötetének költségterve:

- évente 1.000.000,-Ft 2020. év végéig (mely összegek fel nem használt részei, az előző megállapodás mintájára, évente feladattal terhelt maradványként átvihetők legyenek a következő évekre)
- a Monográfia kötetek költségeire első alkalommal 2016-ban, majd ezt követően 2018-ban, 2019-ben és 2020-ban (a megjelenések éveiben) 1.500.000,- Ft/év.

A fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete

- 1) hozzájárul ahhoz, hogy az Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma gondozásában megjelentetni kívánt „*Orosháza története*” című monográfia a tervezett szerkezeti egységbe foglalt mű helyett, elemeire bontva, több önálló kötetben kerüljön megírásra és kiadásra.
- 2) dönt arról, hogy 2016-2020. évente az Önkormányzat mindenki éves költségvetésében a monográfiai kötetek előtanulmányaiként - évente legalább 3 példányban - megjelenő Mozaik kötetek fedezetül intézményi finanszírozás keretében 1.000.000,-Ft erejéig forrást biztosít akként, hogy a felhasználás folyamatos, illetve elszámolást követően maradvány a következő évre átvihető.
- 3) dönt arról, hogy az Orosháza története monográfia egy-egy kötete fedezetül 2016 évben; majd ezt követően 2018, 2019 és 2020 években (a monográfia egy-egy kötetének megjelenési éveiben) intézményi finanszírozás keretében 1.500.000,-Ft/év erejéig az Önkormányzat mindenki éves költségvetésében forrást biztosít.
- 4) felkéri a polgármestert és a jegyzőt, hogy az Önkormányzat mindenki éves költségvetésébe tervezze be a 2) és 3) pontok szerinti forrást.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán polgármester és Dr. Horváthné dr. Barta Edit jegyző a forrás 2016-2020. évekre történő betervezéséért.

Godár Andrea a rendelkezésre álló fedezet átutalásáért

Határidő: 2016. február 15. és folyamatos

Orosháza, 2016.február 5.

Fejes Róbertné
alpolgármester

Tisztelt Képviselő Testület!

2011. évben elhatároztuk, hogy egy új várostörténeti kiadványt készítünk, s azt az 1965-ben megjelent Monográfia 50. évfordulójára be is mutatjuk. A kiadványt egy statikus, földrajzi környezetet bemutató bevezetőre, és az abból fakadó ok-okozati rendszert bemutató 9 történeti egységre osztottuk, melyek élére a csoportvezetőket kiválasztottuk, velük a kapcsolatot tartottuk, és szerződést kötöttünk. A leadási határidő előtt azonban a szerzők egy része visszalépett a munka elvégzésétől. Voltak, akik megváltozott munkakörülményeikre hivatkoztak, és sajnálatos módon volt, aki meghalt közülük. A kitűzött célt így nem tudtuk megvalósítani, hiszen a történeti ívet, ok-okozati rendszert bemutató kiadványt „hézagosan” nem tartottuk célszerűnek megjelentetni.

2014. őszén egyeztettünk Zalai Mihály polgármesteri szerepben lévő alpolgármesterrel arról, hogy a tervezett mű nem jelenik meg, helyette az eredeti tematikának megfelelő önálló kiadványok kiadását tervezzük. A kiadványsorozat így valóban monografikus tud lenni, nagyobb teret kapnak a szerzők gondolataik kifejtésére. Az önálló kötetek bármilyen sorrendben megjelenhetnek. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a nagyobb lélegzetű munkák több feladatot rónak a szerzőkre, és a múzeumi munkatársakra még akkor is, ha egyes kötetek megírásával külsősöket kérünk is fel. Egy hosszan elnyúló, folyamatos munkát igénylő feladattal állunk tehát szemben.

2016. januárjában már több leendő kötet előmunkálatai folynak, de biztonsággal csak négyről tudunk beszámolni. Az eredeti tematikának megfelelően megjelenő kötetek a következők:

2016. szeptember 30. Erostyák Zoltán könyve jelenik meg. Ebben a kiadványban foglalkozik az 1744. évi betelepülés közvetlen előzményével, a török korról. Bedolgozza a tízezres fémkeresős anyag középkori anyagának fő eredményeit is munkájába.

2018. novemberében Lukács Nikoletta és Fábián Sára közös könyve foglalkozik vidékünk kora Árpád-korával. Munkájukban első sorban két 10-11. századi településsel foglalkoznak, de betekintést adnak a múzeumban lévő egyéb kora Árpád-kori telep- és temetőanyagokon keresztül (Gellértgyháza) a korszakba.

2019. novemberében Erostyák Zoltán jelentkezik az 1744-es betelepülés és a napóleoni háborúk közötti időszak elemzésével. A könyv tehát az első orosháziak életével foglalkozik majd.

2020. novemberében Rózsa Zoltán a kései Árpád-kori emlékeket ismertető munkája lát napvilágot. A kötet az egyetlen azok közül, amely a korábbi tervekben nem szerepelt önálló fejezetként. Mert nem szerepelhetett. A bónumi lelőhely ugyanis ma már nemzetközi hírű lelőhellyé vált. Az elmúlt pár évben derült ki róla, hogy azt muszlimok lakták a 12-13. században.

A további kiadványok szintén a korábbi tervezet tematikája szerint lesznek tartalmilag lehatárolva, ám azok megjelenésére 2020 előtt nem látunk esélyt. Viszont – miután a munkálataik folynak – 2020 után éves szinten akár több is megjelenhet közülük.

Jelenleg közel 60, kis- és közepes terjedelmű tanulmány készítése folyik, mondhatni párhuzamosan, melyekben a múzeumi munkatársak mellett az egyetemek oktatói, tanulói, múzeumi munkatársak, sőt a civilek is helyet kapnak. Ezen dolgozatokkal nemzetközi, országos fórumokon is megjelenünk, ugyanakkor nagy részük kvázi előtanulmányként jelentek és jelennek meg a későbbiekben is a **Mozaikok Orosháza és vidéke múltjából** c. folyóiratunk hasábjain. Ez a kiadvány, korábbi tervezetünknek megfelelően folyamatos, eddig 13 kötet látott napvilágot, jelenleg a 14. és a 15. számok szerkesztése, írása folyik. Szerénytelenség nélkül elmondható: sikerült a tudományos-ismeretterjesztő határt megfogni, a színvonalat tartani, igényes arculatot kialakítani.

Korábbi vállalásainknak megfelelően tartjuk a kapcsolatot a civilekkel is, számukra több fórumon is lehetőséget biztosítunk az elmélyülésre. Legfontosabb ezek közül a májusi, Múzeumi Világnaphoz kötődő **éves múzeumi beszámolók**, ahol az éppen aktuális kutatások legjavából válogatunk, de a **Mélyen szántó esték** keretein belül is rendszeresen megjelenünk gondolatainkkal az érdeklődők előtt. A Tánusics Mihály Gimnáziumban tartott **Történ-ész klub** felkérésére rendszeresen tartunk előadásokat.

A Mozaik előtanulmány-kötetek és a Monográfia első négy kötetének költségterve:

- évente 1.000.000,- Ft 2020. év végéig (mely összegek fel nem használt részei, az előző megállapodás mintájára, évente feladattal terhelt maradványként átvihetők legyenek a következő évekre)
- a Monográfia kötetek költségeire 4 alkalommal (a kiadás éve szerint) 1.500.000,- Ft/alkalom

Kérem Tiszelt Képviselő Testületet az eredeti megállapodás módosítását, az új költségekkel támogatni szíveskedjen! Tisztelettel:

Rózsa Zoltán
Múzeumigazgató

Orosháza, 2016. január 21.